

Dojmy z královského výletu na slunný Jih.

Pisů R. R.

V roce 1800 přepustilo Španělsko Louisianu opět Francii a za tři roky na to ustanovený francouzský koloniální prefekt přistál v New Orleansu; ještě však nežli se ujal řízení kolonie, tu obyvatelstvo překv peno bylo zprávou, že Louisiana prodána byla Spojeným Státům a v tom samém roce (1803) s velikými obřadnostmi klíče New Orleansu odevzdány byly španělským guvernérům francouzskému prefektovi, který za měsíc na to, s podobnými obřadnostmi, předal Louisianu komisářům Spoj. Států, Claibornovi a Wilkinsonovi.

V té době New Orleans čítal pouze 10,000 obyvatelů, z nichž velká většina byli kreolové z francouzského původu pocházející a po osmdesát roků New Orleans se vyvíjel pod převládajícím vlivem francouzské rasy, kdežto vlivy anglo-saské rasy byly tam zcela nepatrné; nyní však pomalu francouzský charakter města mizí a New Orleans se rychle amerikanisuje.

V charakteru obyvatelstva New Orleansu jsou však stále ještě snatelné stopy francouzské galantnosti a zdvořilosti.

Vnitřní město, hlavně francouzská čtvrť zůstala dosud nezměněna a na jednotlivých budovách lze poznati, kdo byl její stavitelem, zda Francouz, či Španěl. Všechny budovy vystavené Španěly mají železné ozdobné balkony v předu a vnitřní pavlače a koridory, jak čtenáři P. Z. si mohou učiniti dobrý pojem o zajímavé vnitřní úpravě těchto staveb z pěkné ilustrace, k tomuto článku připojené.

Canal ulice, která běží směrem severozápadním od řeky Mississippi, tvoří hlavní tepnu města a na ní a okolo ní se veškerá maloobchodní i velkoobchodní činnost jižní metropole soustřeďuje.

Ulice tato jest ohromně široká a zde sbíhají se veškeré linie poličních drah New Orleansu. Na ní vypíná se několik krásných moderních budov, z nichž nejprve nejší jest Godchauxova. Jak se zdá, moderní stavby i na tyto nejdůležitější ulici jen pomalu nahrazují staré budovy. Canal ulice rozděluje město na dvě části, na tak zvanou část "hořejší", v níž jest rozložena překrásná residenční část New Orleansu a na část "dolejší", jež se všeobecně nazývá "francouzská čtvrť."

Každého návštěvníka ovšem nejvíce vábí k sobě tato historická část New Orleansu, jež začala a vyvinula se v dobách, kdy Francie a Španělsko vládnou svými zástupci v Louisianě. Hlavní ulicí v této čtvrti jest Royal ulice, od ní směrem k řece běží ulice Decatur a Charbres, na druhé straně od Royal ulice jsou Bourbon, Dauphine, Burgundy a Rampart ulice, jež běží vesměs paralelně s ulicí Royal.

Zde soustředěny jsou všechny charakteristické zvláštnosti a památkovité francouzské čtvrtě.

Kráčí-li člověk uzounkou Royal ulicí, tu jest mimovolně pozornost jeho upoutána k celé řadě obchodů malých i větších se starožitnicami, kteréž jsou specialitou New Orleansu. A Royal ulice není jediná, na níž se takové obchody nalézají a skutečně jest s podivem, jak takové množství obchodníků může existovati z projeje starožitností.

Nejdůležitější částí francouzské čtvrtě jest "Jackson Square", na proti němuž vypíná se proslavená historická St. Louis kathedrála. První kostel v New Orleansu byl postaven na místě, kde kathedrála nyní stojí a sice v 1721 a byl třikrát přestavován, až konečně byl dohotoven v roce 1794. Chrást jest ozdoben vzácnými freskovými malbami od Canovy. Po obou stranách kathedrály jsou dvě staré španělské budovy, jež byly zbudovány za španělské vlády. Starší z nich, na rohu Saint Peter ul., nazývá se "Cabildo", čili vládní dům a v této budově odevzdána byla správa Louisiany zástupcem jedné vlády do rukou zástupce oné vlády, již Louisiana byla postoupena.

Nyní v těchto starých dvou budovách umístěny jsou občanské a trestní soudy.

Uprostřed Jackson Squaru vypíná se heroická bronzová socha generála Jacksona, jenž porazil r. 1815 Angličany, útočící na New Orleans.

Na druhé straně "Jackson Squaru" rozkládá se po celé jeho délce stará cihelná budova nazvaná "Pontalba", jež byla zbudována dcerou Dona Almonastera, zakladatelem kathedrály. Svého času kolem tohoto čtverce celý společenský a obchodní život byl soustředěn.

Odtud nedaleko nalézá se pro-

slavená francouzská tržnice (French Market), jež skutečně poskytuje hlavně v neděli mezi 7. a 9. hod. ranní zajímavý pohled.

V tržnici této jsou prodávány zeleniny, ovoce, masa, ryby, zvláště různé speciality importované a lahůdky a uspořádání jednotlivých stánků lahodí oku velice. Maso se zde neváží. Kusy masa různých velikostí jsou přibity na velikých špatkách a prodavač dle velikosti určuje jich cenu. Ceny, pokud jsem pozoroval, jsou nižší nežli v Omaze i v Chicagu, což je zajisté pozoruhodným.

Kdežto na západě i na východě čerstvá zelenina jest nyní vzácností, tu v new-orleánských tržnicích jest neustále zásoba čerstvých okurek, řetkviček, salátů, květnáku atd. a ceny nejsou přehnané.

Živobytí v městě Orleansu jest lacinější pro rodinu než v Omaze, ale ceny v restauracích, jichž je roztroušeno několik set v ulicích kolem Canal ulice, jsou ceny masné. Restauranty tyto jsou odkázány svým obchodem na návštěvníky, jimiž se New Orleans v zimě jen hemží a proto majitelé jejich dfo hosty bez nože.

Byl jsem také jedním z takových beránků nežli jsem poznal poměry. Ale jednoho dne jsem zabloudl do malého francouzského restaurantu poblíž francouzské opery a hle, za 30 c jsem dostal velmi chutný oběd a k tomu ještě skleničku claretu.

Francouzská opera, jež postavena byla v r. 1859, nalézá se na rohu Bourbon a Toulouse ulic a byla až do nedávna společenským střediskem všech kruhů milujících umění.

V opeře z počátku zimní sezony hraje činoherní francouzská společnost a v únoru až dosud pravidelně produkovala se tam výborná francouzská opera. Leč tento rok bude New Orleans operu postrádati. Ředitel Gazelles, který dle svého veřejně učiněného prohlášení ztratil \$18,000 na činoherní saisoně, engažoval sice operní personál ve Francii, ale smlouvy s ním uzavřel pod tou podmínkou, že budou platny jen v tom případě, zaručí-li mu obecnost new-orleánské \$50,000 v předplatném na operní saisonu. Leč do určené doby sotva bylo upsáno \$25,000 a ředitel Gazelles byl nucen požádati správu francouzské opery, aby ho sprostila závazku, který na se převzal a který mu není možno dodržeti následkem nedostatečné podpory se strany obecnosti.

To jest opět jeden nepopíratelný důkaz, že pomalu francouzský ráz New Orleansu pohlcován jest neodolatelným přibojem američan-

ství. Stará generace pomalu odumírá, mladá jest již amerikanisována a příliv přístěhovalecký z Francie jest v celku tak nepatrný, že nepostačuje k dostatečnému vzrušení francouzského života a k udržení tak nákladného uměleckého útvaru jako jest francouzská opera.

Ředitel Gazelles patrně není výdělkářem stříženým podle vzoru veliké většiny amerických managerů, neboť i jeho činoherní společnost, jež dosud v opeře hraje, sestává z nadprůstředních sil. Byl jsem přítomen provozování úchvatného Sardouova dramatu "La Patrie" (Vlast) a skutečně nejen jednotlivé výkony, ale i skvostná souhra a přesná historická výprava činily neodolatelný dojem na diváka.

Francouzská opera se svou činoherní společností má těžký konkurenční boj proti půl tuctu anglických divadel a není divu, že není výnosným podnikem, zvláště když ředitel dbá více na umělecké cíle nežli na výdělkářství.

Bližší opeře, na Bourbon ulici, nalézá se pověstný "Absinthe House", který byl postaven v roce 1798. V jednoduché budově této začal být v r. 1826 zelenavý, Francouzům tak nesmírně milý likér, absinth, prodáván a prodává se tam dodnes.

Z malého nepatrného nápisu, jimž je starý, pověstný ten obchod označen, sotva cizinec může vyutišiti, že jest místnost ta jednou z proslavených specialit jižní metropole.

(Pokračování.)

Poučení pro rodiny.

Nejlepším poučením pro každou rodinu jest, ukázati jí cestu, jak mohla by bez velikých výloh dožítí, a ještě si něco pro případ nehody uložit. Pan Fr. Bureš, Frydek, Texas, jest toho náhledu, že lze toho docílit tím, bude-li každá rodina stále míti po ruce Trinerovo Léčivé Hořké Víno. "Srdečně děkuji za Trinerovo Léčivé Hořké Víno, neboť jest velmi dobré pro chudokrevné lidi. Uživali jsme ho a pozorujeme, že jest veškeré chvály hodno. Od té doby, co jsme ho začali užívat, jsme bez lékaře, a tak jsme si uspořili hodnou částku peněz. Bez tohoto léku nebudeme." Trinerovo Léčivé Hořké Víno nahradí v mnohých případech lékaře, protože především upraví žaludek, obnoví krev, sesílí nervy a svaly a vlije novou chuť k životu v celé tělo. Kdykoli tedy nastane nechut k jídlu nebo tělesná slabost, zacheňte ji tímto vínem. Zacheňte mnohdy velikou nemoc; ale vždy docílíte toho, že udržíte si zdraví a sílu. V lékárnách. Jos. Triner, 799 So. Ashland av., Chicago, Ill.

ADRESÁŘ SPOLKU

- Čsko-Slov. Dělnické Podpor. Jednot**
pro severozápadní státy:
Iowa, Wisconsin, Nebraska
obě Dakoty a Michigan.
- Hlavní Jednota v St. Paul, Minn.**
Učitelé a účetní výborem se sejdou
každý týden po obřadním spolkem výsledky
usřadány budou. Velkopředseda Frant. Škoc
St. Paul, Minn., I. místopředseda J. Aubrecht
Minneapolis, Minn., II. místopředseda Joseph
Kronka, Hopkins, Minn., Velkotajemník
Frant. A. Krch, St. Paul, Minn., Velkopoklad
ník Joseph Gyra, Minneapolis, Minn.
Zadavna 1865 Goodhue st. St. Paul, Minn.
Lékař Hl. Jed. a Chs. J. Dohm, 195 E. 7th
st., St. Paul, Minn.
- Čtrvrtletní správy se zasílají všem spolkům
tubnu, červenci, říjnu a lednu.
- Č. I. v Montgomery, Minn.**
odbyvá své schůze každou čtvrtou neděli v
měsíci. Předseda Jan Novotný, místopředseda
Jakub Wondra, tajemník Fr. Mixa,
účetník Václav Potlíčka, pokladník Vojt.
Němec, důvěrník Frant. Váša.
- Č. II. Mladotěch v Le Sueur Center
Minnesota.**
odbyvá své schůze každou 2. neděli v měsíci
sini 100P. Předseda J. C. Kreník, Le Sueur
Center, Minn.; místopředs. F. L. Vranoušký,
Le Sueur Center; taj. J. H. Kaleser, Le Sueur
Center; účet. J. Bicek, Le Sueur Center, Minn.
- Č. III. v St. Paul, Minn.**
odbyvá své schůze každou 3. středu v měsíci
Předseda Václav Kotnour, st. tajemník F. J.
Pavlečka, 667 Canton St., účetník Frant. Ho
ráček, 644 Pleasant Ave., pokl. Fr. Hanzal
- Karel Havlíček Borovský, č. IV.
Minneapolis Minn.**
odbyvá své schůze každou 1. neděli v měsíci v
sini č. 231 corner of Washington & Cedar ave
St. Paul. Předseda Andrej Jurik, taj. Petr Straka,
2924-2. St. So., účetník Adolf Kjubítsek, 1327
Washington ave., pokladník Jan Stráfelda,
639 Ontario Street So. East.
- Č. V. v Nové Praze, Minn.**
odbyvá své schůze každou 4. neděli v měsíci
Předseda Vác. Křta, místopředs. Jan F. Ko
ho ut. účetník Ant. F. Vrtík, taj. Mareš F.
Bakýř, pokladník Vojt. J. Chalupský, přá
vodčí Frant. M. Korbel, vnitřní stráž Jan
Kratochvíl, venkovní stráž Vác. Fykal, dů
věrník Fr. Pomíť.
- J. A. Komenský č. VI. v Hayward,
Minnesota,**
odbyvá své schůze 1. neděli v měsíci. Předs
Fr. Šištek, Austin, Minn., R. K. No. 2; místo
předs. Mat. Beneš; taj. Karel Funtar, Glen
ville, Minn.; účetník Albert Pacovský, Glen
ville, Minn.; poklad. Václav Srovič; důvěrník
Josef Plevka.
- Karel Veliký, č. VII. v Nové Třeboni,
Minnesota,**
odbyvá své schůze každou 3. neděli v měsíci
Předseda Jan Klain, Montgomery, Minn., R. K.
No. 3; místopředs. Vojtěch Uhlíř, Montgomery,
Min., R. K. No. 2; tajemník Václav A. Edol,
Kilkenny, Minn., R. K. No. 1; účetník Jan
Fodohl, Kilkenny, Minn., R. K. No. 1; pokl.
Jan Noska, Kilkenny, Minn., R. K. No. 1.
- Č. VIII. Rovnost Owatonna, Minn.**
odbyvá své schůze každou 2. neděli v měsíci v
jednu hodinu odpo. v sini č. 8. P. S. Předseda
Fr. Malixer; místopředs. Leopold Dušek;
tajemník Jno. C. Fisher; účetník Fr. Peček;
pokladník Adolf Horák
- Spolek č. IX. v Pine City, Minnesota,**
odbyvá své schůze každou 2. neděli v měsíci v
1 hod. odpo. Předseda Jan Štochl, místopředs.
Jan Barta, tajem. Cyr. Kuss, účetník Anton
Pa. ek, poklad. Václav Karas, přávodčí Tom.
Bažil, vnitřní stráž Jos. Prochaska, venkovní
stráž Matěj Prochaska, Pine City, Minn.
- Č. X. Čechoslov. v Olvria, Minn.**
odbyvá své schůze druhou neděli v měsíci.
Předseda Ant. Roček, místopředseda John
Břeták, tajemník Karel Hubák, účetník
Bed. Roček, pokladník Karel Kohn.
- Čechie č. XI. v So. Omaha, Neb.**
odbyvá schůze každý druhý čtvrtek v měsíci
od 8 oam hodín večer v sini Fr. Latnera. Předs
seda Jan Červený 20. a Q, místopř. Fr. Laitner,
tajemník a účetník Adolf Zentulák, 226
North 20. ul., pokl. J. Vodička 21. & 8 St.
- Číslo XII. Chruď v Racine, Wis**
odbyvá své schůze každou třetí sobotu v měsíci
v 7 hodin večer. Předseda Kar. Časlavský,
1934 N. Geneva st.; místopředs. Jos. Petřík,
1908 N. Geneva st.; taj. a účet. Jos. Havlina,
1728 N. Geneva st.; pokladník Vác. Janota,
1612 Albert St.
- Číslo XIII. Český Lev v Seanforth Red-
wood Co., Minn.**
odbyvá své schůze každou druhou neděli v měsíci
Předseda Karel Bouček, Vesta, Minn.; místo
předs. Václav Pístuška, Seanforth, Minn.; taj.
Henry Jedlička, Vesta, Minn., účetník Ant.
Kotval, Vesta, Minn., pokladník Jan Kotval,
Vesta, Minn.
- Číslo XIV. Ladimír Klácel,
v Tuscola, Wis.**
odbyvá své schůze každou druhou neděli v měsíci
Předseda Albert Kuča, Jos. Soukup, místo
předs. tajemník Vác. Hamack, Jos. Havel
účetník, Jos. Krabulec, pokladník.
- Jan Hus č. XV. Hopkins, Minn.**
odbyvá své schůze každý druhý pátek v 8 h.
večer v Anderson Hall. Předs. Jan Šmona,
Box 191, místopředs. Jos. Štěpánek, taj. Jos.
Heyda, Box 18 Hopkins, Minn., účetník Jan
Červený, pokladník Frant. Kříž.
- Nebraska č. XVI. v Omaha, Neb.**
odbyvá své schůze každé první úterý v měsíci
v sini Metzové. Předseda Chaslars Mareš
tajemník a účetník Jakub Mareš, 1210 So. 12.
St., pokladník Karel Mareš, S. E. cor. 6th
and Williams St.
- Číslo XVIII. Bratři Severa,
v Drywood, Wis.**
svolili si následující úřadníky: předseda Jan
Piller, místopředseda Frank Kinkor, taj.
Josef Fuchs, účet. Bohumil Josefek, pokl.
Tom. Kyselka, přávodčí Jan Svoma, vnitřní
stráž Jos. Josefek, venkovní stráž Štěpán
Najbrt, početní výbor Vác. Novák, Josef
Vlasník, Jan Forman. Schůze se odbyvá
každou druhou neděli v měsíci.

POHLED NA "JACKSON SQUARE"

Johánek Bratři
..... vlastní
první třídy saloon
1402 William ul., Omaha, Neb.
Dobré vína, likéry a doutníky. — Chutný